

Departementaal Vertrouwelĳk
Rijksoverheid

Wekelĳks maatschappelĳk
beeld COVID-19

18-8-2020

Departementaal Vertrouwelĳk

Highlights van deze week

1. Naleving en draagvlak

- Het beeld van het weekend is zeer vergelijkbaar met de afgelopen weekenden.
- **In een aantal regio's geeft aan dat de 1,5 meter niet gehandhaafd kon worden.**
- **In de horeca blijken de regels onvoldoende te worden nageleefd.** Er komen nog steeds meldingen binnen van "**thuisfeestjes**" waarbij de 1,5 meter regel niet/minder wordt gevolgd.
- Desondanks lijkt het – mede door het koeler weer – iets beter te gaan met de handhaving en naleving in de steden.
- Update grenspassages België; totaal aantal grenspassages in week 33 **is iets lager** dan voorgaande week. Men ziet echter wel een afwijkende toename (in week 33) van grenspassages van Belgische voertuigen ten opzichte van de daling van overige nationaliteiten op met name de A4 en in mindere mate de A16 t.o.v. de ma-wo in week 32.

Zie slides 7-13 voor nadere toelichting

2. Maatschappelijke gevolgen

- *Geen recente ontwikkelingen*

Zie slide 14 voor nadere toelichting

Departementaal Vertrouwelijk

3. Economische gevolgen

- **In 2^e kwartaal is de economie door een ongekende terugval gegaan, met 8,5% krimp.** Samen met de krimp (van 1,5%) in het eerste kwartaal betekent dit dat het bbp bijna 10% lager ligt dan eind 2019. Het bbp is daarmee teruggeworpen naar het niveau van 2014.
- **Hoewel de economie inmiddels weer groeit, zijn we de economische gevolgen van deze klap zeker nog niet te boven. Het CPB verwacht dit jaar een flinke recessie, van 5,1%.** Voor volgend jaar verwacht CPB slechts gedeeltelijk herstel (3,2% groei).
- Het CPB is licht positiever dan bij de vorige raming in juni, maar veel hangt af van het voorkomen van een tweede golf van coronabesmettingen. In dat geval zal de economie zich niet kunnen herstellen, zal het bbp blijven krimpen, en kan de werkloosheid tot boven de 10% oplopen.

Zie slides 15 en 21 voor nadere toelichting

4. Gebruik noodregelingen

- **De uitstaande belastingschuld daalt licht de laatste twee weken.** Dat geldt ook voor het aantal debiteuren.
- **De NOW-2, TOFA en TVL zijn van start gegaan.** Voor de NOW-2 zijn inmiddels 37,9 duizend toekenningen, voor TOFA 19,6 duizend (helpt afgewezen) en voor TVL 24,9 duizend.

Zie slides 22, 23, 24 voor nadere toelichting

Departementaal Vertrouwelĳk
Highlights van deze week

5. Buitenland

- Eurostat meldt dat de economie van de eurozone in het tweede kwartaal een krimp heeft vertoond van 12,1% in vergelijking met het eerste kwartaal. De onderlinge verschillen zijn fors; -10% in Duitsland tot -18,5% in Spanje.
- **In vrijwel heel West Europa blijft het aantal besmettingen oplopen** (o.a. BEL, DEN, DUI, FRA, ITA, SPA, VK). Dat leidt vaak tot aanscherping van lokale en nationale maatregelen en het uitstellen van voorgenomen versoepelingen.
- Steeds meer landen stellen eisen aan reizigers die terugkeren uit risicogebied. **NL wordt steeds vaker als risicogebied gezien**. Finland en de Baltische landen (en nu ok Noorwegen en Ierland) voeren weer een quarantaineplicht in voor reizigers uit Nederland.

Zie slides 24 - 26 voor nadere toelichting

Departementaal Vertrouwelijk

Omgevingsbeeld (17 augustus)

- › Het coronadebat zorgt voor beroering in de media. Enerzijds is er veel aandacht voor de verplichte quarantaine en het intrekken daarvan na felle kritiek van de Kamer. Anderzijds wordt dat al snel overstemd door het 'wegrennen' van Kamerleden, waarmee een hoofdelijke stemming over salarisverhoging voor zorgmedewerkers wordt gefrustreerd. (DCOM C-19)
- › Veel aandacht gaat uit naar jongeren die zich niet aan de coronamaatregelen zouden houden. Omdat zij weinig gevolgen ondervinden van een coronabesmetting, zouden zij zich minder strikt aan de regels houden. Jongeren zouden echter vergeten dat zij het virus wel kunnen verspreiden, met alle gevolgen van dien voor kwetsbaardere groepen. Toch klinkt in commentaren ook de vraag of het wel terecht is om alleen naar jongeren te wijzen: ook onder moslims zijn immers brandhaarden zichtbaar. Waarom de ene groep wel aanspreken en de andere niet? (DCOM C-19)
- › Het LIMC rapporteert over een groeiend anti-overheidssentiment onder actiegroepen maar de afgelopen weken is er een verharding waargenomen in de toon van berichten op bepaalde alternatieve en sociale media, welke ook bedreigender overkomen. Vooral berichten over politici en handhaving worden steeds negatiever, alsmede de reacties onder geplaatste berichten op sociale media. (LIMC, 11 augustus)
- › Het is waarschijnlijk dat de weerstand van actiegroepen tegen aangescherpte COVID-19 maatregelen gaat toenemen. Het is waarschijnlijk dat deze weerstand behandeld gaat worden in de traditionele media. Mogelijk zal de verslechterende economische situatie in toenemende mate gebruikt worden in de argumentatie van dit narratief. (LIMC, 11 augustus)

Uitingen in de media over de gevolgen van het coronavirus COVID-19 voor de programmadirectie COVID-19 beleidsterreinen. Dit betreft een selectie van het belangrijkste nieuws van de afgelopen dagen, verzameld door de Directie Communicatie Covid-19. Heb je vragen? Stuur een e-mail naar [110\(26\)@minjenv.nl](mailto:110(26)@minjenv.nl).

Departementaal Vertrouwelijk

Rijksoverheid

Dashboard PSC-19

18-8-2020

Departementaal Vertrouwelijk

1. Naleving en Draagvlak

1.1 Nalevingsmonitor veiligheidsregio's LOT-C

Highlights naleving weekend

- › Het beeld van het weekend is zeer vergelijkbaar met de afgelopen weekenden.
- › Veel drukte rond recreatieplassen en stranden in verband met het mooie weer. In een aantal regio's zo druk dat de 1,5 meter niet gehandhaafd kan worden.
- › In de horeca in de nacht van zaterdag op zondag blijken de regels onvoldoende te worden nageleefd.
- › Er wordt nog steeds een toename gemeld in het aantal "thuisfeestjes" met vrienden waarbij de 1,5 meter regel niet/minder wordt gevolgd.
- › Desondanks lijkt het – mede door het koeler weer – iets beter te gaan met de handhaving en naleving in de steden.

Departementaal Vertrouwelijk

1. Naleving en Draagvlak

1.2 Nalevingsmonitor (LOT-C)

LOT-C Nalevingsmonitor

Legenda																										
	niet geleverd																									
😊	goed																									
😐	redelijk																									
😞	slecht																									
		Groningen	Fryslân	Drenthe	Utselland	Twente	Noord- en Oost-Geveland	Geveland-Midden	Geveland-Zuid	Utrecht	Noord-Holland-Noord	Zaanstreek-Waterland	Kennemerland	Amsterdam-Amstelland	Gooi en Vechtstreek	Haaglanden	Hollands Midden	Rotterdam-Rijnmond	Zuid-Holland-Zuid	Zeeiland	Midden- en West-Brabant	Brabant-Noord	Brabant-Zuidoost	Limburg-Noord	Zuid-Limburg	Flevoland
Zaterdag 15 augustus		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
	In hoeverre worden de landelijke richtlijnen in de regio nageleefd?	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😐	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
	In hoeverre zijn de richtlijnen binnen de regio te handhaven?	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
Zondag 16 augustus		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
	In hoeverre worden de landelijke richtlijnen in de regio nageleefd?	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
	In hoeverre zijn de richtlijnen binnen de regio te handhaven?	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊

Over de monitor

Er is aan de 25 veiligheidsregio's uitgevraagd in welke mate de landelijke richtlijnen nageleefd worden en in hoeverre deze zijn te handhaven. De richtlijnen zijn:

- Vermijd drukke plekken
- Houd 1,5 meter afstand

1. Naleving en Draagvlak Naleving, grensovergang België (2)

Week 33

- › Grenspassages A4, A16 en A67 Bladel inreis ma-wo week 33 t.o.v. ma-wo week 29-32
- › Het totaal aantal grenspassages in week 33 is **iets lager** dan voorgaande week.
- › Belgische voertuigen vertonen een stijgende lijn:
 - 16 % meer Belgische voertuigen - alle voertuigsegmenten;
 - 22 % meer Belgische personenvoertuigen.
- › Overige nationaliteiten zijn wel gedaald of nagenoeg gelijk gebleven.
- › **Opvallend:** De aanvankelijke forse toename van grenspassages van Belgische (personen)voertuigen die zich in de 1e helft van week 33 op de A4 en A16 ontwikkelde heeft zich **op de A4** in de tweede helft van de week **niet doorgezet**. Met name op de donderdag en vrijdag werden er fors minder grenspassages van Belgische (personen) voertuigen gemeten.
- › Dit heeft tot gevolg dat voor de A4 uiteindelijk een daling in de weektotaal werd geregistreerd waardoor de totale stijging uiteindelijk binnen de perken gebleven. Daarnaast werden op de A4 en A67B aanzienlijk minder Duitse voertuigen geregistreerd. Gezien het redelijk grote aandeel dat deze nationaliteit heeft in de berekening is deze daling mede van invloed geweest op het stijgings-/dalingspercentage.

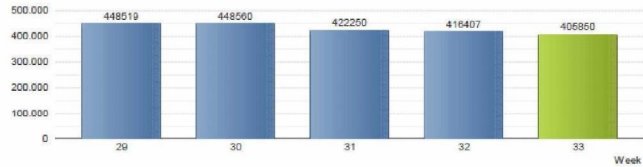

Departementaal Vertrouwelijk

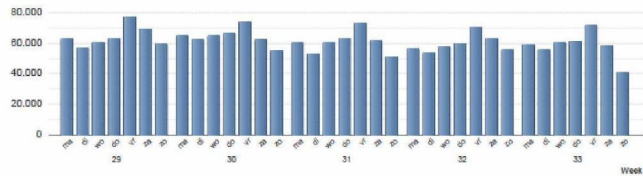
1. Naleving en Draagvlak

Naleving, grensovergang België (2)

Alle voertuigsegmenten-totaalbeeld A4, A16, A67 bladel

- In week 33 zien we een terugval van zo'n 10.000 (-2,5%) grenspassages tov week 32

Departementaal Vertrouwelijk

1. Naleving en Draagvlak personenmobiliteit

Openbaar vervoer

- Het OV-gebruik was afgelopen week gelijk aan gemiddeld 50% van het niveau van 2019 (gemeten in check-ins). In absolute zin is het OV-gebruik lager dan begin juli. In relatieve zin (t.o.v. 2019) het wel licht toegenomen.
- OV-gebruik is relatief vlak verspreid over de dag, grote spitspieken blijven voornamelijk uit.
- Sinds 1 juli worden nauwelijks knelpunten waargenomen. Aandachtspunt is de drukte rondom badplaatsen in verband met het warme weer.

Wegverkeer

- Het gebruik van het hoofdwegennet was afgelopen weken vergelijkbaar met 2019. Op zowel week- als weekenddagen lag het gebruik op circa 95% van het niveau van 2019 (gemeten in intensiteiten).
- De spreiding van het wegverkeer over de dag lijkt weer redelijk op die in 2019. Op doordeweekse dagen zijn de ochtend- en avondspitsen nog iets meer afgevlakt en is er juist meer verkeer tussen de spitsen.
- De congestie voor de maand juli (tot en met 26 juli) is gelijk aan 43% van de congestie in 2019.

Fietsen en lopen

- Het aantal verplaatsingen op werkdagen met de fiets lag boven (+11%) en te voet lag onder (-7%) het niveau van begin maart. De afgelegde afstand per verplaatsing met de fiets en te voet lagen beiden hoger dan begin maart (fiets: 54% hoger dan begin maart, te voet: 15% hoger dan begin maart).

Departementaal Vertrouwelijk

1. Naleving en Draagvlak personenmobiliteit

Personenmobiliteit naar motief

- Het aantal verplaatsingen voor werk en onderwijs op werkdagen was afgelopen week gelijk aan respectievelijk 56% en 32% van het niveau van begin maart, waarschijnlijk als gevolg van de vakantieperiode.
- Het aantal verplaatsingen voor horecabezoek op werkdagen is de afgelopen weken sterk gestegen.
- Verplaatsingen voor winkelbezoek op werkdagen is afgelopen week sterk toegenomen.

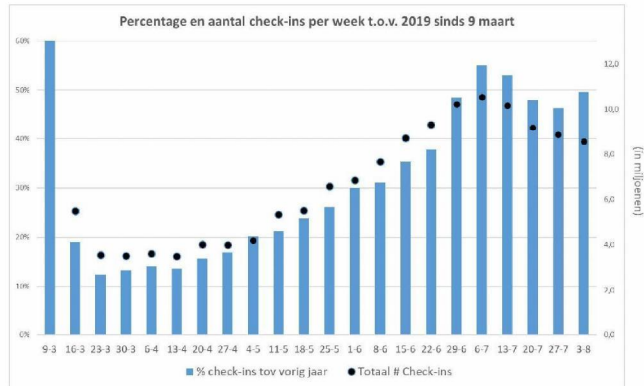
Goederenvervoer

- Het aantal bewegingen via de zeehavens, binnenvaart, per spoor en over de weg is de laatste twee weken vergelijkbaar met het niveau van 2019.
- Het vervoerd gewicht lijkt iets meer achter te blijven, vergeleken met het aantal bewegingen. In week 30 lag het vervoerd gewicht voor de binnenvaart op 92% van het niveau van een jaar eerder. De vervoersprestatie van het spoor (in tonkm) was in diezelfde week 84% t.o.v. dezelfde periode in 2019.

Departementaal Vertrouweljk

1. Naleving en Draagvlak personenmobiliteit OV: check-ins sinds maart t.o.v. pre-Corona

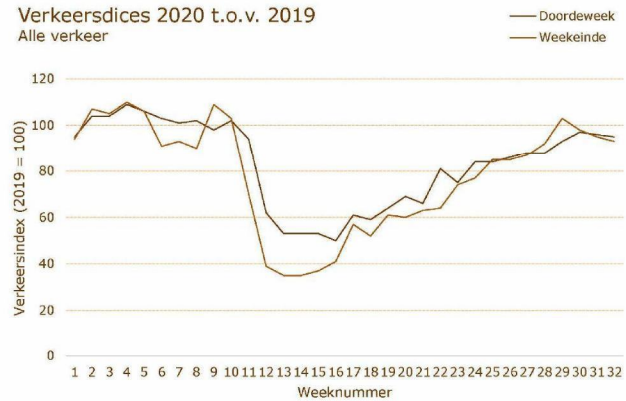
Data: Translink

- > Het OV-gebruik was de afgelopen week gemiddeld 50% t.o.v. 2019. In het begin van de coronacrisis was dit circa 10-15%.
- > Het aantal check-ins is t.o.v. de voorgaande weken gedaald, waarschijnlijk als gevolg van de vakantieperiode. De relatieve stijging van het aantal check-ins t.o.v. van vorig jaar is toe te wijzen aan een lagere referentiewaarde in dezelfde periode in 2019.
- > Met de afspraken per 1 juli is het aantal te drukke voertuigen zeer beperkt. Er ontstaan enkele knelpunten daar waar deze op basis van verstoringen of weer/events te verwachten zijn (bijv. piekmomenten richting stranden of markt/centrumgebieden).

Departementaal Vertrouwelijk

1. Naleving en Draagvlak personenmobiliteit Wegverkeer

Data: NDW

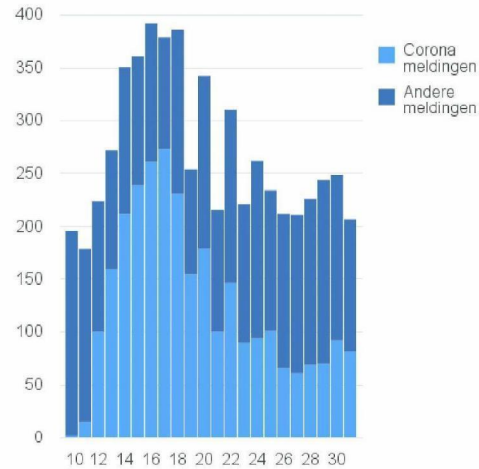
- Het gebruik van het hoofdwegennet lag afgelopen week rond het niveau van 2019:
- Op zowel werk- als weekenddagen was het gebruik gelijk aan circa 95% van het niveau van 2019 (gemeten in intensiteiten).

1. Naleving en Draagvlak coronameldingen

- > Aantal coronameldingen (t/m zondag 2 augustus) van iSZW tot en met week 31 komt op 2.797.
- > Er is een lichte stijging van het aantal coronameldingen te zien t.o.v. de vorige rapportage (t/m week 29). Het aandeel coronameldingen t.o.v. het totaal aantal meldingen (7.403) is gelijk gebleven (38%).
- > 50% van de 1.653 coronameldingen omtrent gezond en veilig werken gaan over onvoldoende afstand op de werkvloer
- > 8% van de coronameldingen omtrent gezond en veilig werken betreft zieke werknemers op de werkvloer.

Departementaal Vertrouwelijk

Departementaal Vertrouwelijk

2. Maatschappelijke gevolgen

Indicatoren	Kerngetallen	Toelichting								
Algemene bijstand	Divosa Benchmark Werk & Inkomen : Het aantal aanvragen voor bijstand lag in juni nog steeds 30% hoger dan voor de coronacrisis. Het aantal daadwerkelijk toegekende bijstandsuitkeringen stabiliseerde deze maand, de uitstroom trok licht aan.									
Armoede	SCP : Kwetsbare groepen lopen grootste risico op werkverlies en armoede door coronacrisis. Het grootste risico om hun baan te verliezen hebben mensen met een flexibel dienstverband in een sector die naar verwachting gaat krimpen. Relatief veel werknemers met een niet-westerse migratieachtergrond, laag opgeleide mensen en mensen met een arbeidsbeperking voldoen aan beide criteria									
Schuldhelpverlening	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Verzoeken tot toelating WSNP*</th> <th>Dwangakkoorden**</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>215 (mei)</td> <td>191 (februari)</td> </tr> <tr> <td>279 (juni)</td> <td>181 (maart)</td> </tr> <tr> <td>223 (juli)</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> NVVK verwacht vanwege de coronacrisis voor 2020 en daarna een stijging van het aantal hulpvragen met minimaal 30 %. Dit gaat voornamelijk om een groep die niet eerder in aanraking is geweest met de schuldhelpverlening.	Verzoeken tot toelating WSNP *	Dwangakkoorden**	215 (mei)	191 (februari)	279 (juni)	181 (maart)	223 (juli)		*Is een wettelijke regeling voor mensen met probleemschulden. Als men de regeling positief doorloopt, ontvangt hij/zij de schone lei en raakt hierdoor schuldenvrij. Duurt max 5 jaar. ** Een schuldenaar kan een dwangakkoord verzoeken als één (of een aantal) schuldeiser(s) zonder goede reden weigert in te stemmen met een schuldregeling via de gemeente of kredietbank.
Verzoeken tot toelating WSNP *	Dwangakkoorden**									
215 (mei)	191 (februari)									
279 (juni)	181 (maart)									
223 (juli)										
Voedselbank	Voedselbanken NL : Vergelijken met eind 2019 zien voedselbanken een toename van circa ruim 5%. Dat betekent dat ze wekelijks 5000 meer mensen helpen. In totaal worden momenteel 93.000 mensen geholpen (cijfers begin mei 2020).									

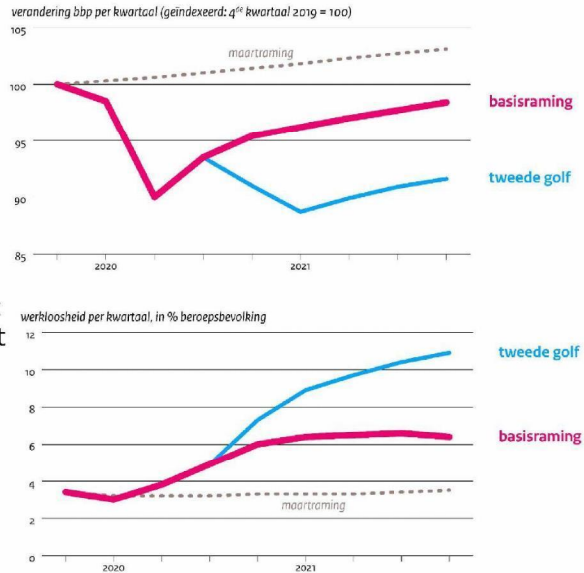

Departementaal Vertrouwelijk

3. Economische gevolgen NL

3.1 Ramingen: stevige economische krimp

- Verschillende instanties hebben ramingen gegeven voor de economische groei. De omvang loopt uiteen, maar er is **consensus dat de Nederlandse economie een stevige krimp staat te wachten in 2020 en dat de werkloosheid fors zal oplopen**. Herstel in 2021 zeer onzeker.
- **CPB basisraming:** een krimp van -5,1% in 2020, en een gedeeltelijk herstel in 2021 met 3,2% groei. De werkloosheid loopt flink op; tot 4,4% in 2020 en 6,5% in 2021.
- **De Commissie** raamt bij de zomerraming een krimp van 6,8% voor NL, en een groei van 4,5% in 2021.

Departementaal Vertrouwelijk

3. Economische gevolgen NL

3.2 Realisaties: Vertrouwensindicatoren en arbeidsmarkt in het rood, herstel fin. markten, vervoer en pintransacties

Indicator	2-mrt	9-mrt	16-mrt	23-mrt	30-mrt	6-apr	13-apr	20-apr	27-apr	4-mei	11-mei	18-mei	25-mei	1-jun	8-jun	15-jun	22-jun	29-jun	6-jul	13-jul	20-jul	27-jul	3-aug	10-aug	
Corona	1	32	67	74	79	80	80	80	80	80	69	69	69	63	63	59	59	45	40	40	40	40	40	40	
Uitsstel					177	300	300	500	500	500	150	1.050	600	2.300	2.120	587	1.375	7	731	-355	1.969	598	-583	-1077	
							3		0,8		4		1		2,2		1,8			1,8			2,8		
Vertrouwen																									
Consumentenvertrouwen			-2				-22		-27		-31		-29			-27		-26			-26				
Producentenvertrouwen			0					-29				-25					-15				-9				
Goederenvervoer (binnenvaart) (j-o-%)	-2%	-9%	50%	-15%	-3%	-6%	-5%	8%	-5%	-6%	0%	-12%	16%	-4%	12%	1,50%	1%	-1%	-3%	-1%	-4%				
Goederenvervoer (wegen) (j-o-%)	4%	1%	-8%	-16%	-18%	-22%	-28%	-2%	-19%	-16%	-8%	-22%	8%	-14%	-1%	-4%	-4%	-3%	-4%	-3%	0%				
Goederenvervoer (spoor) (j-o-%)	4%	5%	-2%	-10%	-12%	-24%	-7%	7%	-14%	-17%	-11%	-20%	-2%	-17%	1%	-9%	-5%	-7%	-3%	-1%	2%				
Electriciteitsverbruik (j-o-%)	-3%	-8%	-8%	-11%	-11%	-13%	-11%	-11%	-11%	-14%	-5%	-7%	-3%	-7%	2%	0%	-4%	-4%	-6%	-2%	-6%	-1%	2%		
Betalingsverkeer																									
Aantal pintransacties, miljoen	104	105	92	81	81	88	79	95	89	91	88	94	101	98	101	104	110	105							
Advertentiegaven (j-o-%)	2%	0%	-15%	-37%	-39%	-40%	-35%	-30%	-27%	-38%	-27%	-27%	-20%	-24%	-24%	-13%	-13%	-1%		-11%	1%	6%			
Nieuwe inschrijvingen KvK		6.175	4.028	4.805	4.461	4.363	3.389	4.322	4.085	4.505	5.743	4.211	5.273	5.394	6039	5323	7332	7705	6012	5735	5149	5550	6162		
arbeidsmarkt																									
Failisementen (3-weeks gemiddelde)	74	75	75	64	63	73	79	91	86	83	76	78	85	78	70	72	59	61	53	62	53	48	45		
& ondernemingen																									
WW-toekenningen per week	5.769	6.037	10.607	16.449	19.144	16.066	11.892	14.222	15.148	9.259	12.219	8.263	13.281	8.832	9.364	6.967	9.188	11929	8.487	6.993					
Aantal werkenden	9.040	9.040	9.040	9.040	9.040	8.880	8.880	8.880	8.880	8.856	8.856	8.856	8.856	8901	8901	8901	8901	8901	8901	8901					
Aantal werklozen	273	273	273	273	273	314	314	314	314	330	330	330	330	404	404	404	404	404							
Aantal gewerkte uren per week	33,6	33,6	29,9	29,9	29,9	29,6	29,6	29,6	29,6	28,5	28,5	28,5	28,5	561	565	565	564	564	564	564	564	564	562	562	
Fin. markten																									
AEX (weekgemiddelde)	557	484	404	475	471	500	491	509	527	505	512	531	528	561	565	565	564	564	564	564	564	564	564	562	
Internationale volatiliteitsindex	37	58	75	63	53	45	40	42	34	33	32	29	28	26	32	34	33	33	33	33	28	29	25	23	

Bron: Belastingdienst, Betaalvereniging Nederland, CBS, CBOE, Entso-e, ING, Kamer van Koophandel, Nielsen, Oxford University en UWW
18-8-2020

Departementaal Vertrouwelijk

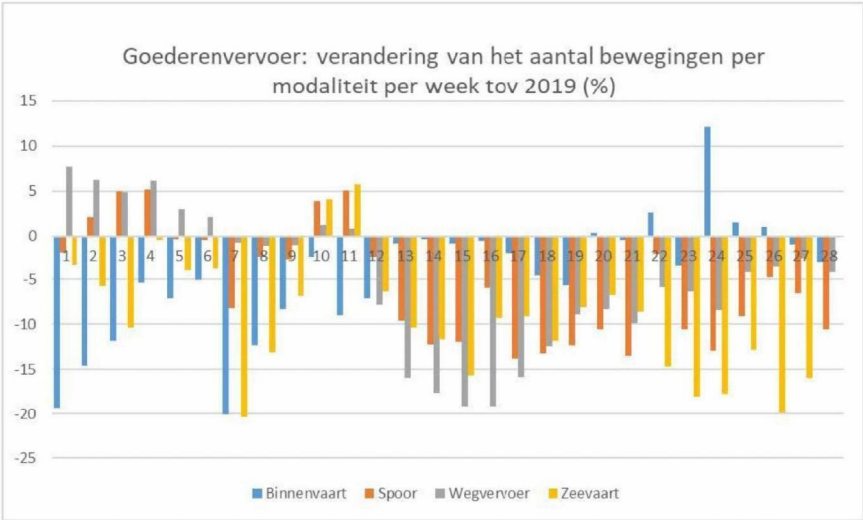
3. Economische gevolgen

Toelichting kleurentabel

- Deze specifieke crisis brengt verschillende schokken teweeg met elk een verschillend effect en dynamiek:
 - **Vertrouwen:** is snel fors gedaald en blijft (ondanks beperkt herstel) **laag en negatief**. Dit heeft naar verwachting negatieve gevolgen voor consumptie en productie in de komende maanden.
 - **Liquiditeit:** Het niveau van de uitgestelde belastingen daalt de laatste 2 weken licht, doordat bedrijven weer aflossen. De gebruikte leen- en kredietruimte bij banken neemt nog steeds toe.
 - **Vervoer:** het advies 'blijf zoveel mogelijk thuis' is inmiddels niet meer van kracht, waardoor het wegvervoer weer **sterk herstelt. OV-gebruik is nog wel veel lager** (zie sheet 8).
 - **Pintransacties:** consumenten hebben in het begin extra gespaard en pinnen inmiddels weer ongeveer net zoveel.
 - **Arbeidsmarkt:** De arbeidsmarkt reageert doorgaans **met een vertraging op de crisis**. Al duidelijk zichtbaar is de daling in het aantal werkte uren, piek in werkloosheid zal nog komen. Dat kan mogelijk structurele schade aanbrengen aan de economie.
 - **Financiële markten:** hebben waarschijnlijk deels al een crisis **ingeprisd** en profiteren daarnaast van de forse monetaire verruiming van centrale banken. Indien de beurzen wereldwijd instorten, kan de recessie worden verzwaard. Tot nu toe is daarvoor nog geen aanwijzing.

3. Economische gevolgen
Goederenvervoer: verandering van het aantal bewegingen

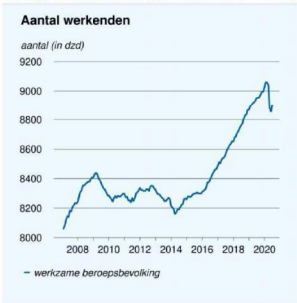

Departementaal Vertrouwelijk

3. Economische gevolgen

3.5 Arbeidsmarkt- Verslechtering zal doorzetten

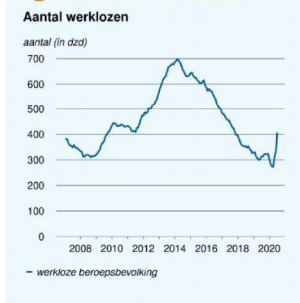

Het **aantal werkenden is met 45 duizend gestegen** en bedraagt nu 8.901 duizend mensen.

Het lijkt alsof de arbeidsmarkt (tijdelijks) iets aantrekt: het aantal mensen dat een baan vond was groter dan het aantal mensen dat hun baan verloor.

Volgens de raming is dit echter van korte duur. Om de voorspelde jaardaling van 2,1% te bereiken moet het aantal de komende maanden weer dalen.

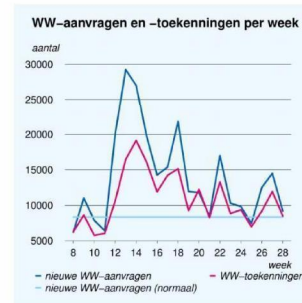
18-8-2020

Het aantal **werklozen is gestegen** met 74 duizend en bedraagt nu 404 duizend mensen. **Enerzijds omdat mensen hun baan verloren en anderzijds omdat mensen weer op zoek gaan naar een baan.**

Het werkloosheidspercentage is daarmee in een maand gestegen van 3,6% naar 4,3%. Dat is snel in vergelijking met de financiële crisis, toen duurde deze stijging zeven maanden.

Afgaande op de ramingen, zal de werkloosheid verder stijgen (6,9% eind 2020).

De aantallen zijn **na twee weken stijging in W28 weer gedaald.**

Het lopende aantal WW-uitkering is in juni (W23-W27, -0,2%) gestabiliseerd ten opzichte van mei (W18-W22, 3,1%). De stijging in mei was al beperkt ten opzichte van de stijging in april (W14-W18, 16,7%).

Bron: [CBS](#) en [UWV](#).

Departementaal Vertrouwelijk

3. Economische gevolgen

Arbeidsmarkt – Sommige sectoren / groepen hard geraakt

De onderstaande **sectoren** worden volgens het [UWV](#) hard geraakt.

Dit zijn tevens de sectoren waarin de WW-uitkeringen in maart, april en mei (tussen haakjes) het hardst stijgen: Horeca en catering (12,1%), schoonmaakbranche (7%), detailhandel (6,4%) en uitzendbedrijven (6,3%).

Tabel 1 Verwachte impact op sectorale werkgelegenheid in 2020

Verhuur en overige zakelijke diensten*	grote groei krimp
Horeca	grote groei krimp
Cultuur, sport en recreatie	grote groei krimp
Luchtvaart	grote groei krimp
Sertelnet	grote groei krimp
Detailhandel non-food	grote groei krimp
Metaal en technologische industrie	grote groei krimp
Overige dienstverlening**	grote groei krimp
Autohandel	grote groei krimp
Personeelvervoer over land	grote groei krimp
Specialistische zakelijke diensten***	gemiddelde krimp
Groothandel	gemiddelde krimp
Bouwrijverheid	gemiddelde krimp
Overige industrie****	gemiddelde krimp
Goederenvervoer	gemiddelde krimp
Logistische diensten	gemiddelde krimp
Chemische industrie	gemiddelde krimp
Onderwijs	gemiddelde krimp
Detailhandel food	gemiddelde krimp
Financiële instellingen	gemiddelde krimp
Informatie en communicatie	gemiddelde krimp
Voedings- en genotmiddelenindustrie	gemiddelde krimp
Verhuur van en handel in groeiend goed	gemiddelde krimp
Energie, water en afval	gemiddelde krimp
Fruit- en groenteteelt	gemiddelde krimp
Gezondheids- en welzijnzorg	gemiddelde krimp
Openbaar bestuur	gemiddelde krimp
Post en koeriers	gemiddelde krimp
* betreft o.a. vervoerbedrijf en rebusbouw.	
** betreft o.a. persoonlijke dienstverlening (v.o. kapsers en nagelstudio's) en levensbeschouwelijke en politieke organisaties.	
*** betreft o.a. reclamebuuro's, architecten en accountantskantoren.	
**** betreft o.a. vervaardiging van diverse consumentenproducten (v.o. meubels) en reparatie/retailbedrijven en apparaten.	

18-8-2020

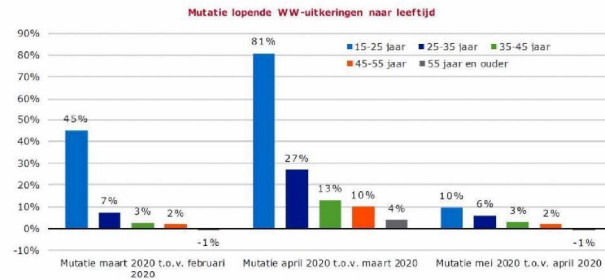
Bron: [UWV1](#) en [UWV2](#).

Flexwerkers en zelfstandigen harder geraakt:

- Volgens het [CPB](#), [UWV](#) en de [DNB](#) worden flexwerkers, met name uitzend- en oproepkrachten, harder en eerder geraakt dan personen met een vast contract.
- Het aantal gewerkte uren daalde onder zelfstandigen sterker dan bij werknemers (zie cijfers [CPB](#)).

Jongeren (tot 25 jaar) vangen de eerste klappen op:

- Uit de realisatiecijfers van [april](#) en [mei](#) van het CBS blijkt dat het merendeel van de baanverliezers jong is. In juni nam de werkzame beroepsbevolking toe, met name door de toename onder jongeren.
- Jongeren hebben volgens het [UWV](#) vaker een flexcontract en werken vaak in de hard geraakte sectoren. deze groep groter dan onder de andere groepen. Cijfers [UWV](#) hieronder.
- De toename van de WW-uitkering is onder deze groep groter dan onder de andere groepen. Cijfers [UWV](#) hieronder.

22

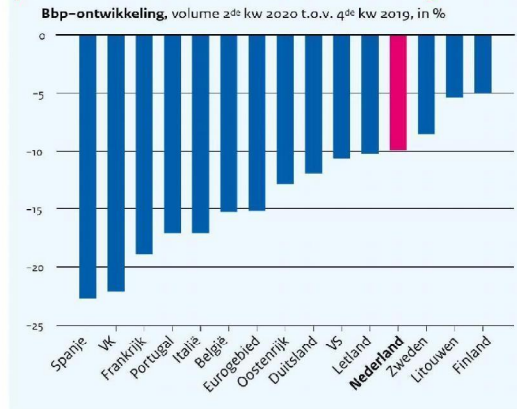

3. Economische gevolgen

3.6 (10)(2e) – economische ontwikkelingen

- **Bbp-realisaties 2de kwartaal:** Spanje (-22,1%), Frankrijk (-19,0%), Italië (-17,3%), Portugal (-16,5%), België (-14,5%), Oostenrijk (-13,3%), Duitsland (-11,7%). Bron: [Eurostat](#).
- **Zomerraming Commissie:** Volgens de raming van de Commissie zal de economie van de eurozone met 8,8% krimpen in 2020. De eurozone opereert zo'n 25-30% onder economisch potentieel. De diepte van de recessie verschilt, met name zuidelijke landen worden zwaar geraakt..
- **VS:** de werkgelegenheid is in juni met 5 mln personen toegenomen t.o.v. de voorgaande maand. De werkgelegenheid is nu 15 mln (9,6%) lager dan in februari. De werkloosheid is verder teruggelopen van 13,3% in mei tot 11,1% in juni. Bron: [BLS](#).
- **PMI-cijfers verbeteren:** de inkoopmanagersindex voor de eurozone is gestegen naar 54,9 in juni. Omdat de waarde onder de 50 ligt, duidt de index op een toename van economische activiteit t.o.v. de uitzonderlijk slechte vorige maanden. De huidige onzekerheid en grote uitslagen vragen om enige voorzichtigheid bij de interpretatie van de PMI-cijfers.

Departementaal Vertrouwelijk

	PMI; < 50 duidt op krimp			
	apr	mei	jun	jul
Eurozone	13,6	31,9	48,5	54,9
VS	27	37	47,9	50,3
Japan	25,8	27,8	40,8	44,9
Vk	13,8	30	47,7	57,0
Duitsland	17,4	32,3	47,6	55,3
Frankrijk	11,1	32,1	51,7	57,3

Departementaal Vertrouwelijk

4. Gebruik noodregelingen

Maatregelen	Totaal Aantal	Toelichting
NOW (Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid)	<u>T/m 14 augustus 37957</u>	Het loket voor de NOW1 is sinds 5 juni gesloten: van de 148.000 aanvragen zijn er 139.000 goedgekeurd. Hierbij hoort een totale aangevraagde subsidie van 9,9 miljard euro. Er zijn 9.000 aanvragen afgewezen. Het loket voor de NOW2 is sinds 6 juli open. Een voorschot van € 1.4 miljard is uitgekeerd.
Tozo (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers)	<u>T/m 1 juli: 74.000 aanvragen Tozo 2</u>	SZW schat het gebruik van de Tozo aan de hand van een steekproef onder 150 gemeenten. De Tozo1 komt naar schatting uit op 374.000 aanvragen. Zie de aantallen voor de Tozo2 links.
TOGS (Tegemoetkoming ondernemers getroffen sectoren COVID-19)	<u>T/m 9 aug: 221.387 aanvragen</u>	Van alle aanvragen (links) zijn er 215.274 toegekend en 5654 afgewezen. Er zijn 459 aanvragen in behandeling. Het grootste aantal aanvragen komt van restaurants, haarverzorging en andere eetgelegenheden. Tot en met 9 aug is er <u>861 miljoen uitbetaald</u> . 99% van de aanvragen is afgehandeld, 93% van de aanvragen is ingediend door bedrijven waar <10 mensen werken.
TVL (Tegemoetkoming Vaste Lasten MKB)	<u>T/m 10 aug: 24.900 aanvragen</u>	Er zijn 20.700 aanvragen toegekend, 203 miljoen euro is uitbetaald. Totaalbedrag toegekend 282 miljoen euro.
TOFA (Tijdelijke overbruggingsregeling voor flexibele arbeidskrachten)	<u>T/m 14 juli: 19.600 aanvragen</u>	Op dit moment wordt ongeveer de helft van de aanvragen afgewezen. Dit lijkt voornamelijk te komen doordat mensen te weinig hebben verdiend in februari of teveel in april en daarmee niet voldoen aan de voorwaarden
Belastinguitstel	<u>T/m 15 juli: 178.136 debiteuren</u>	De omvang van de uitgestelde belastingen is <u>11 miljard euro</u> . Sinds 26 juni is er sprake van een licht dalende trend in het aantal debiteuren en de totale uitstaande schuld. Bedrijven lossen weer af.

Departementaal Vertrouwelijk

4. Gebruik noodregelingen

Maatregelen	Totaal Aantal	Toelichting
BMKB-C BMKBL-C GO-C KKC (Kleine Kredieten Corona GarantieRegeling)	<u>T/m 4 aug:</u> Het totaal aantal bedrijven dat gebruik maakt van de regelingen is ruim <u>5500</u>	BMKB-C: <u>771 miljoen</u> BKMBL-C: <u>134 miljoen</u> GO-C: <u>596 miljoen</u> KKC: <u>32 miljoen</u>
Regeling cultuursector		Verdeeld over verschillende instellingen waarbij het grootste deel gaat naar al gesubsidieerde producerende instellingen, een monumentenlening en de regionale instellingen. Totaalbedrag 300 miljoen euro beschikbaar gesteld en uitgekeerd.
Regeling landbouw: Sierteelt, voedingsindustrie en fritesaardappelen	<u>T/m 10 aug:</u> Sierteelt/ voedingstuinbouw: 1621 aanvragen Fritesaardappelen: 1199 aanvragen	<u>Sierteelt/voedingstuinbouw:</u> Toegekend: 200 miljoen (v.d. 600 miljoen) <u>Fritesaardappelen:</u> Toegekend: 54,3 miljoen (v.d. 50 miljoen)

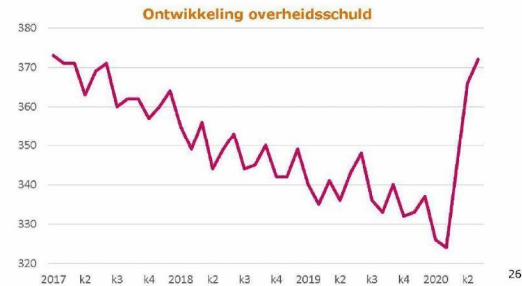

4. Stand overheidsfinanciën historisch tekort, oplopende schuld

- We stevenen dit jaar af op een **historisch begrotingstekort van €55 miljard in 2020**, oftewel 7% bbp. De overheidsschuld loopt daardoor op van 48,8% tot 59,3%. Tussen februari en mei is de schuld al met €61 miljard opgelopen (bron: CBS).
- Er zijn op dit moment voor **€37 miljard aan extra uitgaven** ingeboekt voor 2020 (bovenop verschuivingen binnen de kaders).
- Ten opzichte de Miljoenennota is de **raming van de inkomsten met €23,1 miljard verlaagd**. De verlate inkomsten a.g.v. belastinguitstel zijn zoveel mogelijk toegerekend aan 2020 (volgens EMU-regels).

18-8-2020

Departementaal Vertrouwelijk

25

Departementaal Vertrouwelijk

5.

(10)(2e)

- › België: België heeft de overeenkomsten verlengd die eerder waren gesloten met Frankrijk, Duitsland, Luxemburg en Nederland ter verduidelijking van de belastingregels voor grensarbeiders die vanuit huis werken vanwege COVID19.
- › Japan heeft aangekondigd de concentratie van werkgelegenheid van Tokyo te verspreiden naar andere regio's zodat deze regio's kunnen revitaliseren.
- › Italië heeft een "*reducing red tape*" programma geïmplementeerd om de administratieve (uitvoerings)lasten te verminderen. Daarnaast is er een recovery plan van 120 mld opgezet dat grote publieke en infrastructurele werken.

5. Buitenland (2)

- > In vrijwel heel West Europa **blijft het aantal besmettingen oplopen** (o.a. BEL, DEN, DUI, FRA, ITA, SPA, VK). Dat leidt vaak tot aanscherping van lokale en nationale maatregelen en het uitstellen van voorgenomen versoepelingen. Veel landen nemen maatregelen t.a.v. evenementen en verlengen de verboden hierop, of verlagen de max. aantallen deelnemers. **ZWI, OOS en LUX lijken eerdere stijgingen afgebogen te hebben**. LUX volgt daarbij een zeer intensief testbeleid: het land heeft al 79% van de totale bevolking getest.
- > De meest populaire maatregel is echter een **mondkapjesplicht**: NL hoort binnen de EU inmiddels tot de minder strenge landen wat verplichtingen voor gebruik mondkapjes aangaat. Zo hebben 11 EULS een algemene mondkapjesplicht, die 'enkel' voor alle openbare binnenruimtes geldt in o.a. FRA, GRIE, ITA, LUX, POL, POR en SLV. Daarnaast hebben veel landen zoals FRA en DUI gedeeltelijke mondkapjesplichten, die naast OV bijvoorbeeld ook in winkels gelden. Veel landen leggen daarnaast lokaal extra mondkapjesplichten op als er sprake is van lokale toename van het aantal besmettingen.
- > De **reisadviezen voor steeds grotere delen van de EU weer staan op oranje**. Vanwege het hoge aantal besmettingen staan delen van BEL, SPA, POR en VK, en ook BUL, ROE en MAL op oranje. Daarnaast zijn de reisadviezen voor IER, FIN, NOO en de Baltische landen oranje, omdat zij quarantaineverplichtingen instellen voor inreizende Nederlanders.
- > De meeste EU-landen hebben **geen testbeleid voor reizigers die terugkeren uit risicogebied**, en maken veeleer gebruik van een quarantaineverplichting. Vooral nog bieden alleen FRA, DUI, NL, FIN en LUX teststraten aan op hun vliegvelden, waarbij alleen DUI en FIN inzetten op testen van reizigers uit risicogebieden binnen de EU. Deze testen zijn in DUI al verplicht, terwijl de Finse regering ondanks eerdere RoL-bezwaren nu ook overweegt een verplichting in te voeren.
- > De meeste EU-landen kennen een **verplichte quarantaineperiode bij inreizen uit risicogebied**. Momenteel geven alleen DEN, FIN, IER, LUX en POR een advies i.p.v. verplichting en hebben ZWE en SPA hebben geen enkele oproep tot quarantaine. Daar waar quarantaine verplicht is kiest men veelal voor handhaving via registratie van het adres en streekproefsgewijze controles, waarbij hoge boetes van EUR 500 tot wel 25 000 uitgedeeld kunnen worden (bijv in. DUI, LET, SLV, TSJ, VK, ZWI). Opvallend is dat de quarantaineperiode voor NOO, OOS en ZWI 10 dagen is.

Departementaal Vertrouwelijk

6. Caribische delen van het Koninkrijk

Maximaal controleren (incl. zorg kwetsbare personen)	Bonaire	St. Eustatius	Saba	Curaçao	Aruba	Sint Maarten
Aantal positief geteste mensen totaal (sinds vorige week)	5	3	5	32	1102 (+839)	317 (+141)
Aantal actieve besmettingen	0	0	1	1	898	193
Aantal ziekenhuisopnamen actueel (cumulatief)	0 (1)	0	0 (1)	0 (4)	11 (26)	10 (37*)
Aantal patiënten op IC actueel (cumulatief)	0 (1)	n.v.t.	0 (0)	0 (2)	2 (6)	0 (17*)
Aantal patiënten overleden totaal (sinds gisteren)	0	0	0	1	4	17
Beschikbaarheid IC bedden voor Corona						
Beschikbaarheid zorgpersoneel						
Beschikbaarheid hulpmiddelen						
Testcapaciteit						
Continuïteit acute zorg in de regio						
Interinsulair patiëntenvervoer						

Departementaal Vertrouwelijk

6. Caribische delen van het Koninkrijk

- De drie openbare lichamen hebben n.a.v. oplopende besmettingen in de andere delen van het Koninkrijk maatregelen genomen, Aruba en Sint Maarten zijn door aangemerkt als high risk. Daarvoor nemen ze verschillende maatregelen (sluiten luchtruim, quarantaine maatregelen)
- Vanwege de situatie op Sint Maarten wordt er gewerkt aan een digitale oplossing om notariële akten te passeren op afstand, aangezien de notaris vanuit Sint Maarten werkt voor zowel Saba als Sint Eustatius